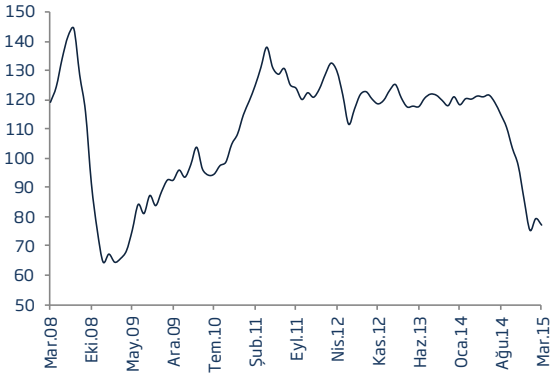

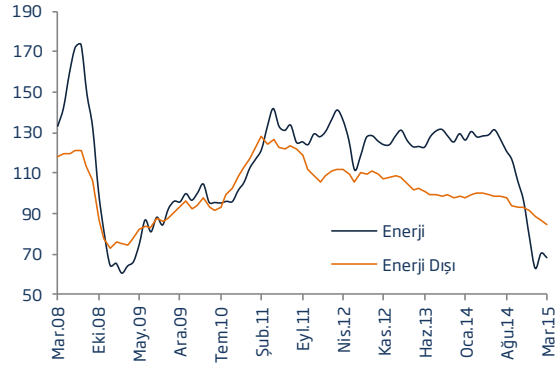
- Mart ayında emtia fiyatlarının gerilemesinde ABD dolarındaki güçlü seyir etkili oldu. ABD’de Mart ayı başında açıklanan Şubat ayı tarım dışı istihdam artışı beklentilerin oldukça üzerinde gerçekleşmiş ve Fed’in faiz artırımlarını öne çekebileceği şeklinde yorumlanmıştı. 18 Mart’ta gerçekleştirilen toplantıda büyüme tahminlerinin aşağı yönlü revize edilmesi ve faiz düzeyine ilişkin beklentilerin düşmesi ise dolarda gözlenen değer artışını sınırlandırmıştı.
- Son dönemde Fed yetkililerin yaptıkları açıklamalar Fed’in para politikasına ilişkin belirsizlikleri artırsa da, piyasada halen Fed’in ilk faiz artırımını bu yıl içinde gerçekleştireceği görüşü ağırlığını koruyor.
- Dolardaki değer artışının yanı sıra küresel talepteki zayıf görünüm, birçok emtialarda gözlenen arz fazlası ve stokların yüksek seviyesi emtia fiyatlarındaki düşüş eğilimini desteklemeye devam ediyor.
- Mart ayında tüm emtia endeksleri aylık bazda gerilerken, alt kalemler itibarıyla bakıldığında enerji fiyatlarının yanı sıra içecek, yağ, gübre ve değerli metallere ait endekslerde nispeten daha büyük düşüşler yaşandı.

EMTİA FİYAT ENDEKSLERİ (2010=100)

Emtia Fiyatları Genel Endeksi

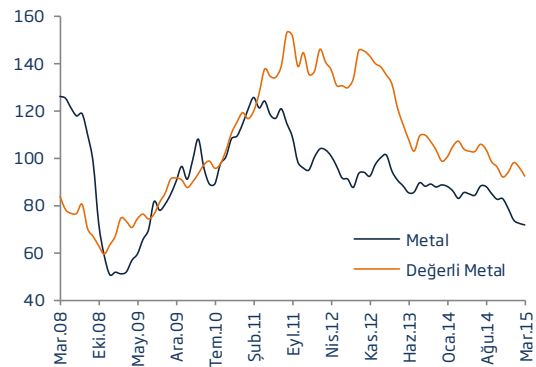
Enerji ve Enerji Dışı

Tarım *

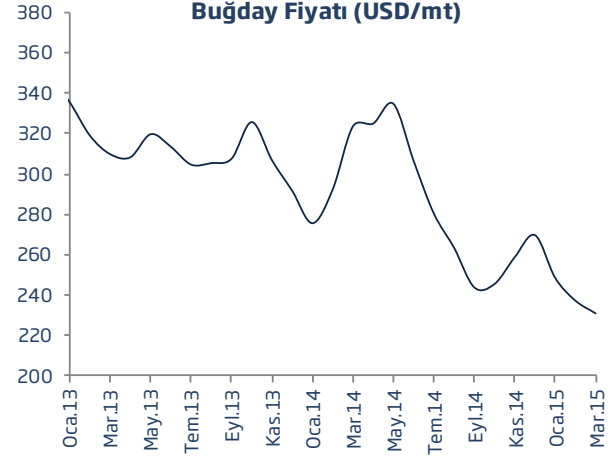
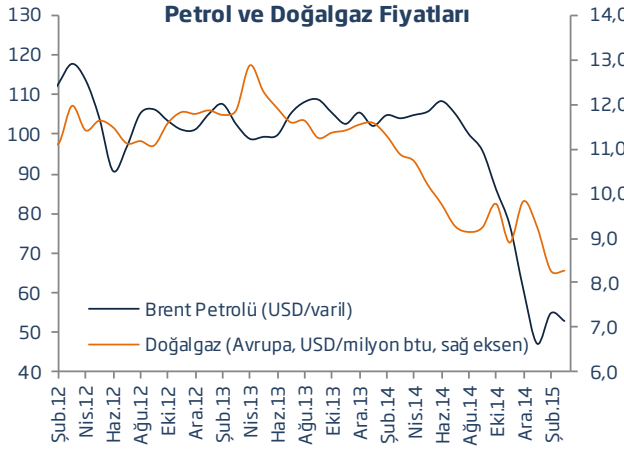
Metal *

* Enerji dışı endeksin alt endeksleri arasında yer almaktadır.

EMTİA PIYASALARINDA SON GELİŞMELER

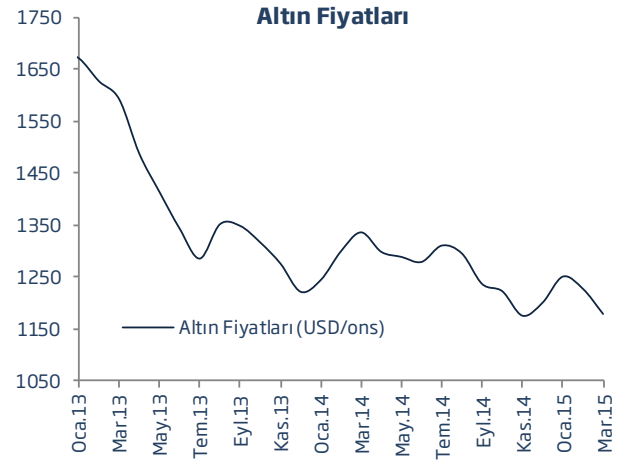
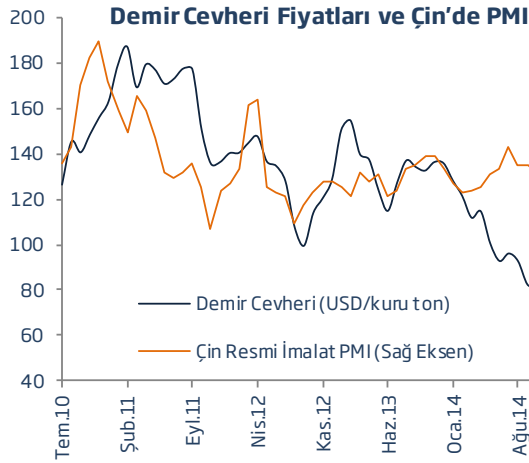
- Şubat ayında %16,3 oranında yükselen ham petrolün ortalama varil fiyatı Mart ayında geriledi. Bu gelişimde ABD'de rafineri işçilerinin greve gitmesinin de etkisiyle ülkenin petrol stoklarının tarihi yüksek seviyeye ulaşması etkili oldu. Ayrıca, Irak'ın petrol ihracatının günlük bazda yaklaşık son 30 yılın en yüksek seviyesine çıkması da fiyatlardaki düşüşte önemli rol oynadı. Öte yandan, 25 Mart'ta Suudi Arabistan ve Basra Körfezi'ne kıyısı olan Arap ülkelerinin Yemen'in Aden kentini kuşatan milislere yönelik askeri operasyon başlatması, petrol fiyatlarının ayın sonuna doğru yönünü yeniden yukarı çevirmesine neden oldu.
- Küresel petrol arzını etkileyebilecek bir diğer önemli gelişme de 2 Nisan'da İran ve P5+1 ülkeleri (Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'nin 5 daimi üyesi ABD, İngiltere, Rusya, Çin ve Fransa'nın yanı sıra Almanya) arasında İran'ın nükleer programına ilişkin taslak metin üzerinde uzlaşmaya varılması oldu. Söz konusu taslak metnin uygulamaya konması durumunda orta vadede petrol arzının artması ve petrol fiyatlarının gerilemesi beklenirken, anlaşmanın 2015'teki etkilerinin sınırlı olacağı tahmin ediliyor.

- Doğalgaz fiyatları hava koşullarındaki düzelmeye bağlı olarak Mart ayında aylık bazda geriledi.
- Son yıllarda kronik arz fazlası nedeniyle gerileme eğiliminde olan kömür fiyatları Mart ayında da %1,3 oranında geriledi. Düşük petrol ve doğalgaz fiyatları nedeniyle önümüzdeki dönemde de kömür fiyatlarının gerilemeye devam etmesi bekleniyor.
- Küresel gıda fiyatlarındaki gerileme eğilimi arz fazlası ve olumlu üretim beklentileri paralelinde Mart ayında da sürdü.
- Özellikle Brezilya'daki olumlu hava koşullarına bağlı yüksek hasat, şeker fiyatlarının Mart ayında %12 gerilemesine neden oldu.
- Dünyanın en büyük kahve üreticilerinden Brezilya'da yüksek hasadın yanı sıra realdeki değer kaybıyla artan ihracat hacmine bağlı olarak kahve fiyatlarındaki düşüş sürerken, Mart ayında Arabica ve Robusta kahve fiyatları sırasıyla %11 ve %5 geriledi.
- Şubat ayında nispeten yatay bir seyir izleyen çay fiyatları, Kenya'da kurak geçen mevsim nedeniyle hasatta gözlenen düşüşün fiyatlara yansımalarıyla %4 yükseldi. Fiyatların, güçlü ithalat talebi ve Orta Amerika'da hava koşullarının elverişli olmaması nedeniyle %8 arttığı muz da, fiyatların yükseliş kaydettiği az sayıda emtiadan biri oldu.

EMTİA PIYASALARINDA SON GELİŞMELER

- Somon fiyatları özellikle Rusya'daki ithalat yasağının talebi baskılaması nedeniyle %8 oranında geriledi. Kuzu eti fiyatları da artan üretim nedeniyle belirgin şekilde düştü.
- Çin'de ekonomik aktivitedeki ivme kaybı metal fiyatlarındaki gerilemenin sürmesine neden oluyor. 7 aydır gerileyen metal fiyatları Mart ayında da düşüşünü sürdürdü. 2015'in ilk çeyreğinde 2009'dan bu yana en düşük seviye olan %7 oranında büyüyen Çin ekonomisinin yıl genelinde %7'lik büyüme hedefini yakalamasının zor olacağı düşünülüyor. Çin ekonomisine ilişkin kötümser beklentiler metal fiyatlarındaki gerilemeyi tersine döndürebilecek bir talep artışı ihtimalini zayıflatıyor. Öte yandan, düşen metal fiyatları nedeniyle madencilik sektöründe yatırımların yavaşlamasının orta vadede arz kaynaklı sıkıntı yaratabileceği ve fiyatların yeniden yükselmesine neden olabileceği düşünülüyor.

- Mart ayında en hızlı gerileme 2013'ün son aylarından bu yana düşüş eğilimi sergileyen demir cevheri fiyatlarında gözlemlendi. Fiyatların %9 oranında gerilemesinde yeni kapasite artışı ve düşük talep etkili oldu. Sektörde özellikle Avustralya kaynaklı yeni kapasitenin düşük maliyetle üretim yapılabilen madencilik işletmelerinden kaynaklandığı izleniyor. Bu durumun ayrıca Çin'de yüksek maliyetle üretim yapan işletmelerin kapatılmasına neden olduğu ifade ediliyor.
- Paslanmaz çelik sektöründe talebin zayıflamasına bağlı olarak nikel stoklarının rekor seviyeye ulaşmasının ardından nikel fiyatları Mart ayında aylık bazda %6 oranında geriledi.
- Bakır fiyatları ise metal fiyatlarındaki genel seyrin aksine Mart ayında Şili'de yaşanan sel nedeniyle yükseliş kaydetti. Bakır fiyatları son 7 aydır gerileme eğilimindeydi.
- Uranyum fiyatları da Japonya'nın talebinde artış beklentisinin etkisiyle yükseliş kaydetti.
- ABD dolarındaki güçlenme eğilimi paralelinde düşen altın fiyatları, Fed'in Mart ayındaki toplantısının ardından yeniden yükseldi. Mart sonunda altının ons fiyatı 1.183 dolar düzeyinde gerçekleşti.

EMTİA PİYASALARINDA BEKLENTİLER

- Emtia fiyatları genelinde gerileme eğilimi sürerken, 2015 yılında küresel talep görünümünün zayıf seyri ve bir çok emtiada yüksek düzeydeki stoklar, fiyatlardaki aşağı yönlü seyrin süreceğine işaret ediyor.
- 2 Nisan'da İran ve P5+1 ülkeleri arasında İran'ın nükleer programına ilişkin uzlaşmaya varılan taslak metnin yasallaşmasının orta ve uzun vadede petrol fiyatlarını aşağı yönlü etkilemesi bekleniyor.
- Metal ürünlerde dünyanın en büyük tüketicisi konumunda olan Çin'de ekonomik aktivitedeki nispeten zayıf seyrin 2015 yılında da devam edeceği beklentisi bir çok metalde fiyatları baskılıyor. Ancak, kârlı olmadığı gerekçesiyle yeni madencilik yatırımlarının durmasının söz konusu emtialarda orta ve uzun vadede fiyatları dengeleyebileceği tahmin ediliyor.
- Tarımsal ürünlerde başta ABD olmak üzere tarihi rekor seviyeye yaklaşırken, 2015 yılı için de yüksek hasat beklentisi devam ediyor. Tarımsal ürünlere olan talepte önemli bir artış beklenmezken, fiyatların yüksek üretim paralelinde aşağı yönlü seyrinin devam edeceği öngörülmüyor.

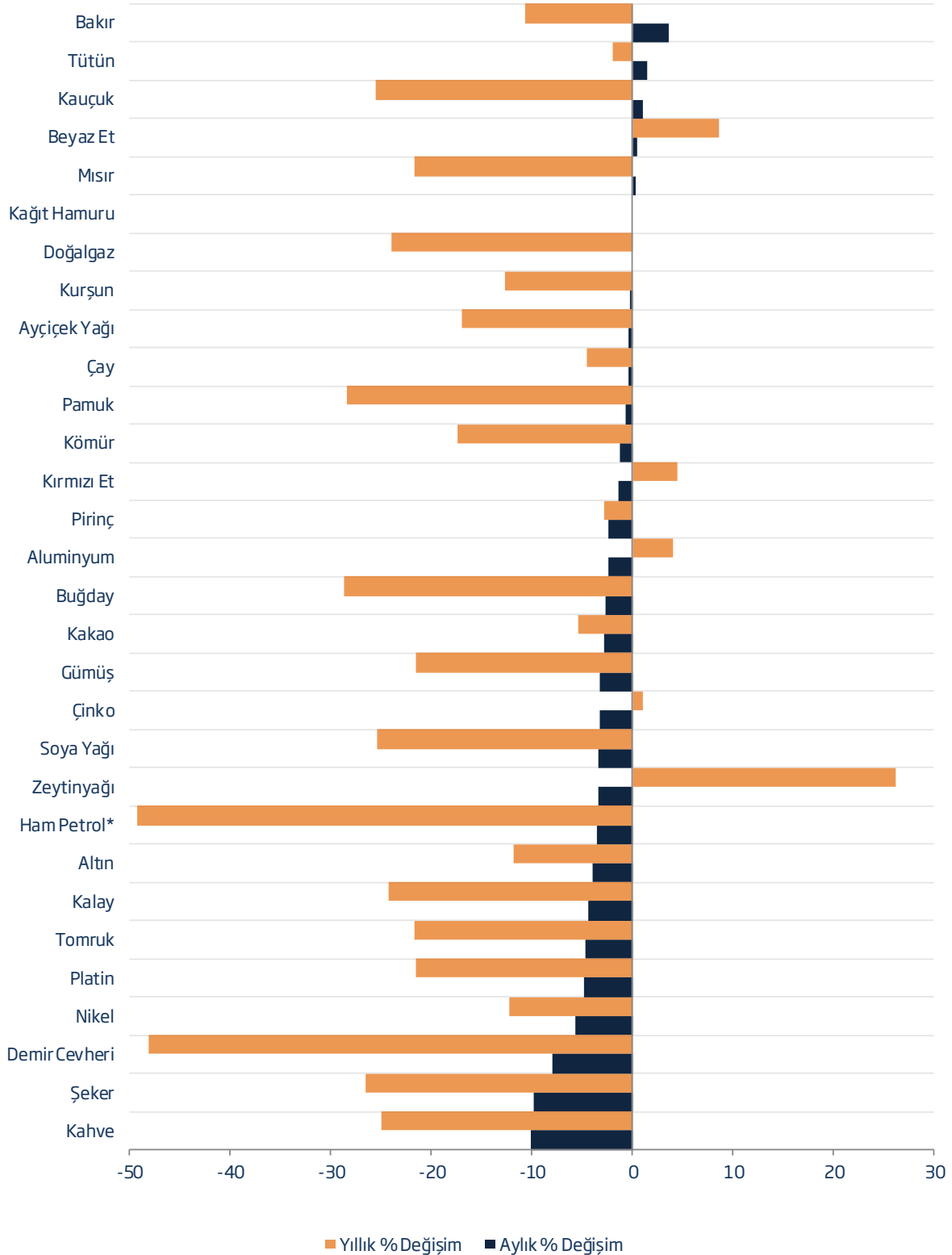
EMTİA FİYATLARI: Gerçekleşme ve Tahminler

		Gerçekleşme				Tahmin			
		2000	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2020
Enerji									
Ham Petrol*	USD/varil	28	105	104	96	53	57	61	74
Kömür	USD/ton	26	96	85	70	67	70	73	82
Doğalgaz (Avrupa)	USD/milyon btu	4	12	12	10	9	9	9	9
Tarım									
Kakao	USD/kg	0,9	2,4	2,4	3,1	2,9	2,8	2,7	2,5
Kahve	USD/kg	1,9	4,1	3,1	4,4	4,1	4,0	4,0	3,8
Çay	USD/kg	1,9	2,9	2,9	2,7	2,8	2,8	2,8	3,0
Soya Yağı	USD/ton	338	1.226	1.057	909	820	836	853	906
Mısır	USD/ton	89	298	259	193	180	184	187	199
Pirinç	USD/ton	202	563	506	423	415	411	408	397
Buğday	USD/ton	114	313	312	285	280	280	279	278
Kırmızı Et	USD/kg	1,9	4,1	4,1	5,0	5,0	4,9	4,8	4,6
Beyaz Et	USD/kg	1,3	2,1	2,3	2,4	2,4	2,4	2,3	2,2
Şeker	USD/kg	0,2	0,5	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4
Tomruk	USD/metre küp	275	451	464	465	450	457	465	488
Pamuk	USD/kg	1,3	2,0	2,0	1,8	1,6	1,7	1,7	1,9
Kauçuk	USD/kg	0,7	3,4	2,8	2,0	1,7	1,8	1,9	2,1
Tütün	USD/ton	2.976	4.302	4.589	4.999	4.700	4.658	4.617	4.496
Metal									
Alüminyum	USD/ton	1.549	2.023	1.847	1.867	1.925	1.946	1.968	2.034
Bakır	USD/ton	1.813	7.962	7.332	6.863	6.500	6.529	6.559	6.648
Demir Cevheri	USD/kuru ton	29	128	135	97	75	78	81	91
Kurşun	USD/ton	454	2.065	2.140	2.095	2.000	2.037	2.074	2.191
Nikel	USD/ton	8.638	17.548	15.032	16.893	16.000	16.190	16.381	16.971
Kalay	USD/ton	5.436	21.126	22.283	21.899	20.000	20.281	20.567	21.448
Çinko	USD/ton	1.128	1.950	1.910	2.161	2.200	2.228	2.257	2.345
Altın	USD/troy ons	279	1.670	1.411	1.266	1.240	1.225	1.211	1.168
Gümüş	USD/troy ons	5	31	24	19	18	18	19	19
Platin	USD/troy ons	545	1.551	1.487	1.384	1.250	1.245	1.240	1.225

Kaynak: Dünya Bankası, IMF

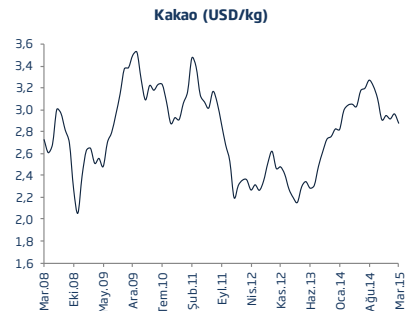
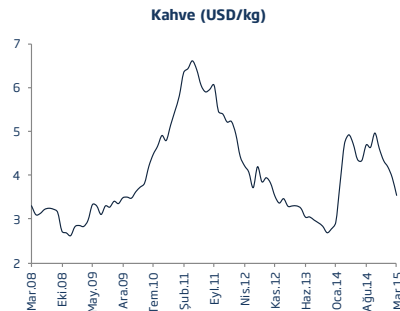
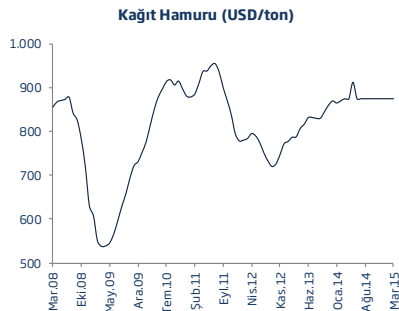
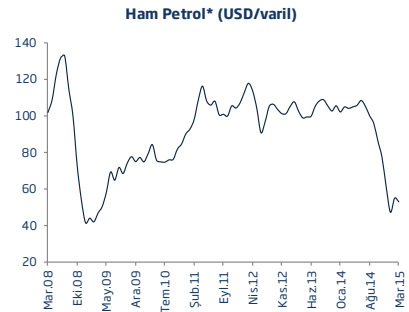
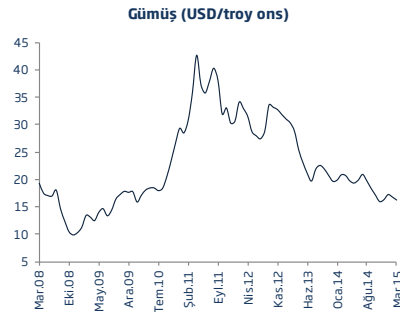
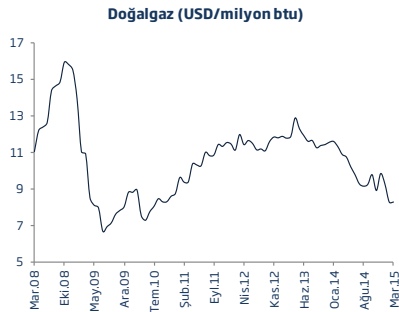
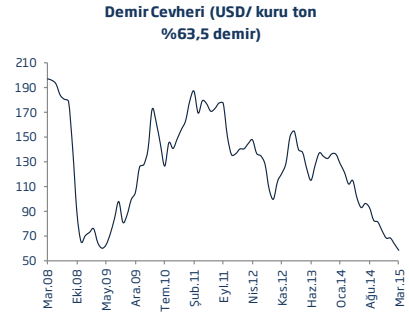
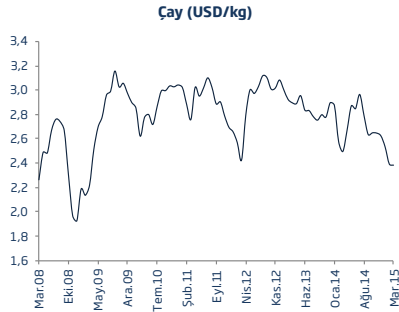
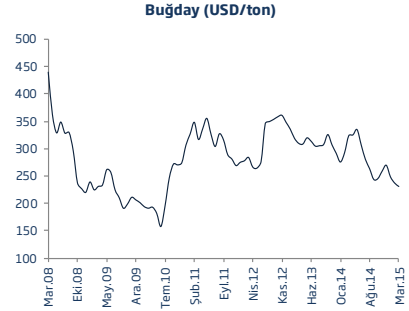
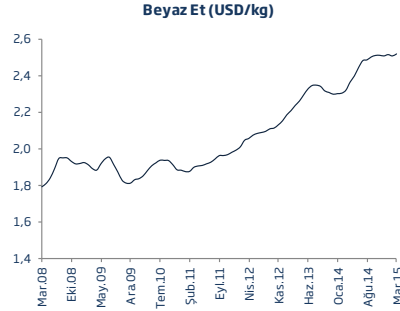
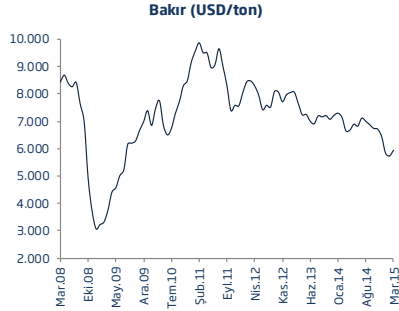
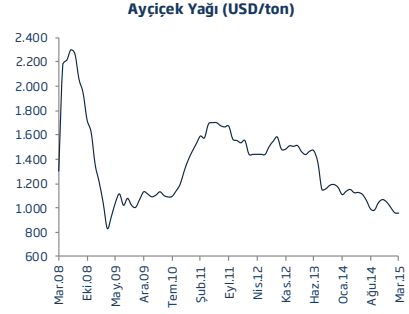
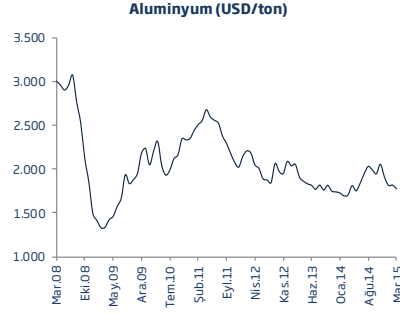
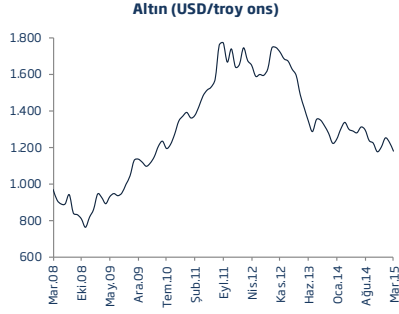
* Brent, WTI ve Dubai petroleri spot fiyatları ortalamasıdır.

Emtia Fiyatlarında Değişim Oranları (Mart 2015)

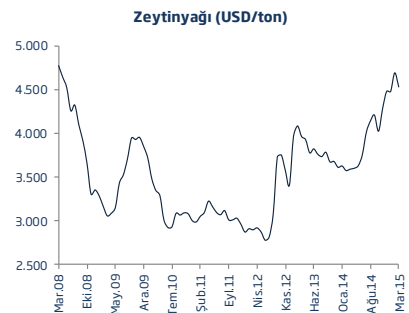
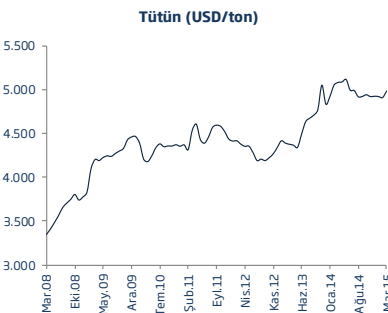
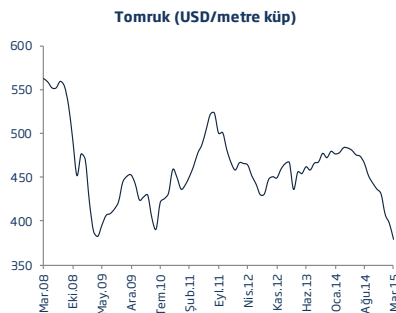
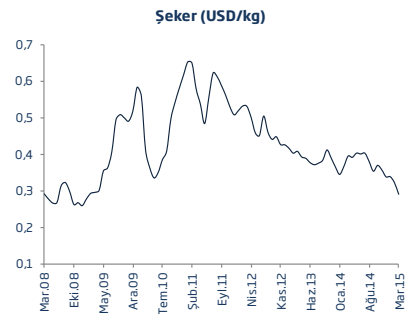
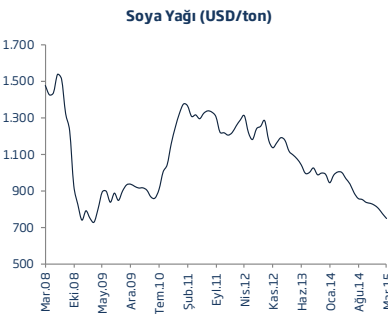
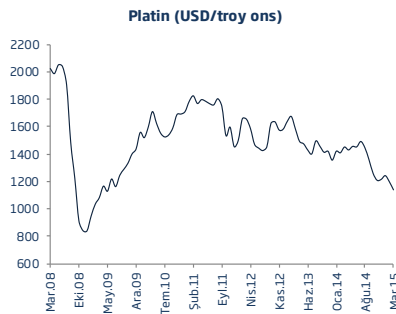
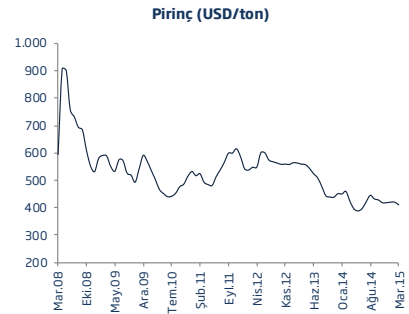
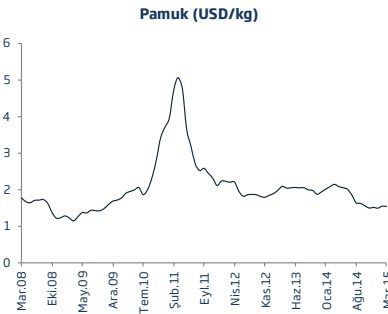
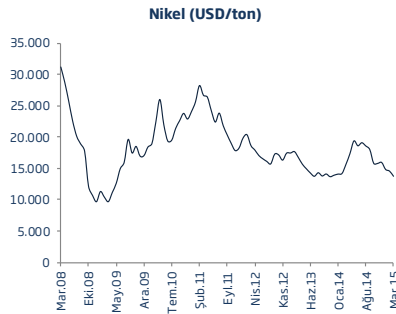
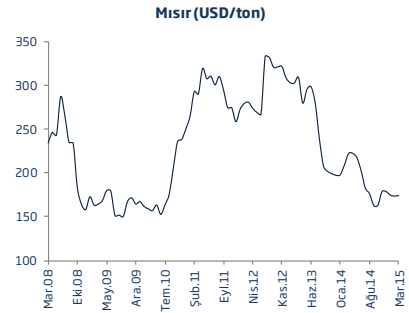
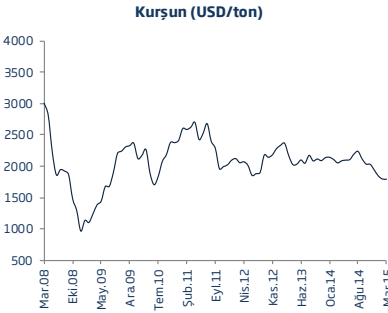
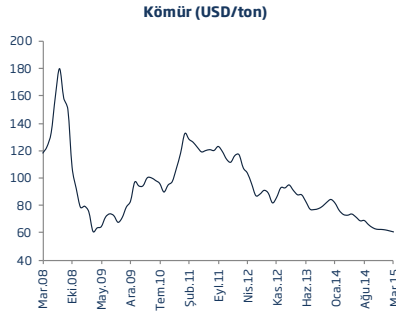
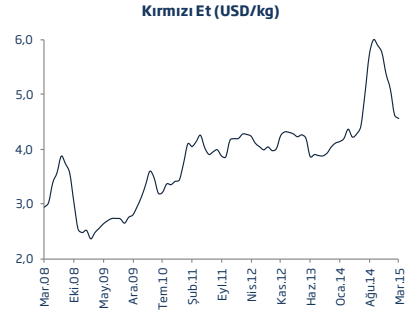
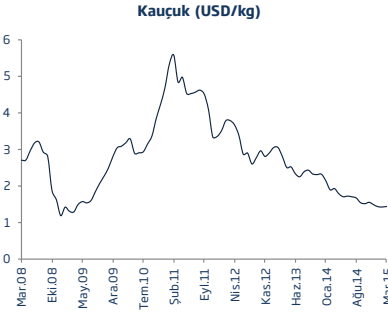
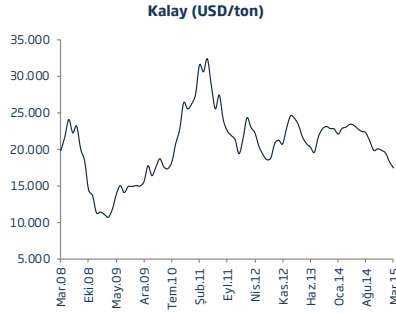
* Brent, WTI ve Dubai petroleri spot fiyatları ortalamasıdır.

EMTİA FİYATLARI - I

* Brent, WTI ve Dubai petroleri spot fiyatları ortalamasıdır.

EMTİA FİYATLARI - II

Rapordaki tablo ve grafiklerde IMF ve Dünya Bankası'nın verileri kullanılmıştır.

Türkiye İş Bankası A.Ş. - İktisadi Araştırmalar Bölümü

İzlem Erdem - Bölüm Müdürü

izlem.erdem@isbank.com.tr

Alper Gürler - Birim Müdürü

alper.gurler@isbank.com.tr

Özgür Demirtaş - Müdür Yrd.

ozgur.demirtas@isbank.com.tr

H. Erhan Gül - Uzman

erhan.gul@isbank.com.tr

Aslı Göksun Şat Sezgin - Uzman

goksun.sat@isbank.com.tr

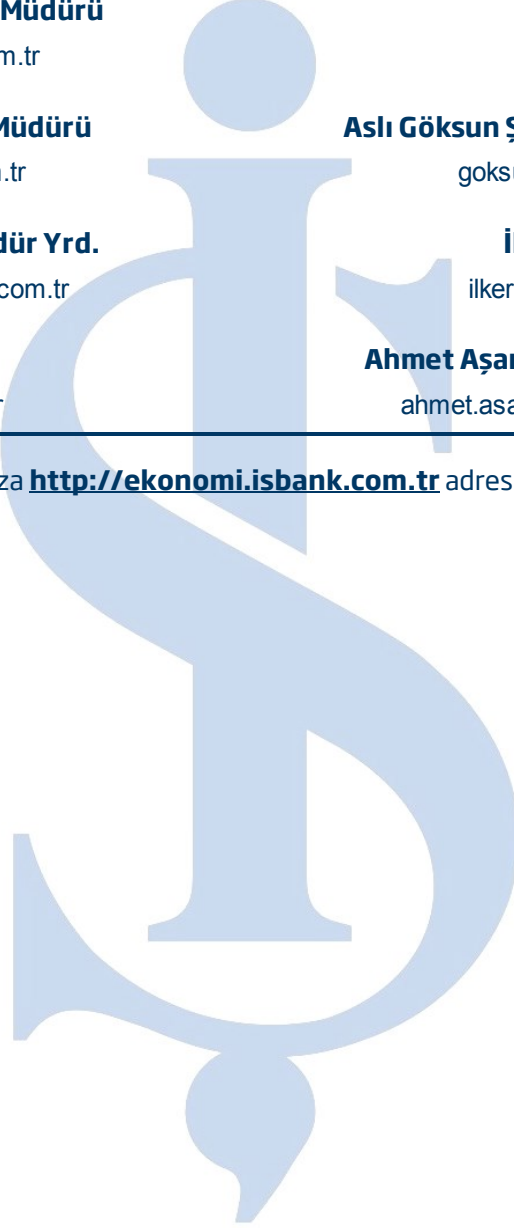
İlker Şahin - Uzman

ilker.sahin@isbank.com.tr

Ahmet Aşarkaya - Uzman Yrd.

ahmet.asarkaya@isbank.com.tr

Bütün yayınlarımıza <http://ekonomi.isbank.com.tr> adresinden erişebilirsiniz.

Bu rapor Bankamız uzmanları tarafından güvenilir olduğuna inanılan kamuya açık kaynaklardan elde edilen bilgiler kullanılmak suretiyle, sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır ve hiçbir şekilde finansal enstrümanların alım veya satımı konusunda tavsiye veya finansal danışmanlık hizmeti sağlanması olarak yorumlanmamalıdır. Bu raporda yer verilen görüş ve değerlendirmeler, hiçbir şekilde Türkiye İş Bankası A.Ş.'nin kurumsal yaklaşımını yansıtmamakta olup, raporu kaleme alan uzmanların kişisel görüş ve değerlendirmeleridir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgi, görüş ve değerlendirmelerin doğru, değişmez ve eksiksiz olması konusunda herhangi bir şekilde garanti vermemektedir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgilerde herhangi bir bildirimde bulunmaksızın değişiklik yapma hakkına sahiptir. Bu rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan Türkiye İş Bankası A.Ş. hiçbir şekilde sorumluluk kabul etmemektedir.

İşbu rapor üzerinde Bankamızın telif hakkı olup, Bankamızın yazılı izni alınmaksızın herhangi bir kişi tarafından, herhangi bir amaçla, kısmen veya tamamen çoğaltılamaz, dağıtılamaz veya yayımlanamaz. Tüm haklarımız saklıdır.